گذر و نظر

محمدرضا سوری

پساب بلای جان ماهیان «اهرچای» شد

وقوع خشکسالی در چند سال اخیر در کنار گرمای شدید هوا، موجب شده تا مصرف منابع آبی در این روزها به شدت افزایش پیدا کند. در حالی که ایران از جمله کشورهایی به شمار می‌رود که به شدت از لحاظ منابع آبی در مضیقه به سر می‌برد، این موضوع مهم، اهمیت حفظ این مایه حیاتی را دوچندان می‌کند، با این حال این بی‌توجهی سبب شده تا هر روز شاهد کم شدن منابع آبی و یا آلودگی آن باشیم که به عنوان مثال می‌توان از فاجعه نفوذ فاضلاب‌ها به رودخانه اهرچای در استان آذربایجان شرقی که موجب مرگ هزاران قطعه ماهی طی هفته گذشته شد، اشاره کرد.

رودخانه اهرچای به طول ۲۴۰ کیلومتر یکی از مهم‌ترین رودخانه‌های استان آذربایجان شرقی به شمار می‌رود که نقش مهمی در تأمین آب شرب و کشاورزی مردم این منطقه دارد. این رودخانه از ارتفاعات پیرسقا سرچشمه گرفته و در قسمت جنوبی شهرستان اهر به سمت شرق جریان پیدا می‌کند که در مسیر خود بعد از عبور از دهستان اوزمدل در حومه شهر اهر و نزدیکی آبادی لر در دهستان ورگهان، به رودخانه قره‌سو می‌پیوندد و بعد از عبور از دهستان‌های گرمادوز، ورگهان و یافت و مشروب ساختن زمین‌های کشاورزی روستاهای منطقه، از اصلاندوز گذشته و وارد ارس می‌شود. مدیر جهاد کشاورزی اهر درخصوص اهمیت اقتصادی این رودخانه برای کشاورزی منطقه به «جوان» می‌گوید: «از آنجا که منطقه اهر یکی از مهم‌ترین قطب‌های کشاورزی و باغبانی به حساب می‌آید و این صنعت بالاترین نقش را در اقتصاد خانوار بازی می‌کند لذا حفظ و داشتن منابع آبی در این منطقه از اهمیت دوچندانی برخوردار است.» محمد اسدی می‌افزاید: «با توجه به اختصاص بیش از ۷هزار هکتار از زمین‌های منطقه به کشت انواع محصولات کشاورزی، تأمین منابع آبی و مدیریت استفاده از آن جز و مهم‌ترین برنامه سازمان جهاد کشاورزی است.» وی ادامه می‌دهد: «به همین منظور تاکنون در شهرستان اهر ۵ هزار و ۶۰۰ هکتار از زمین‌های کشاورزی به سیستم آبیاری تحت‌فشار تجهیز شده و مابقی اراضی و باغات نیز به زودی صاحب این سیستم خواهند شد.» به گفته این کارشناس کشاورزی، استفاده از روش‌های نوین آبیاری می‌تواند ضمن حفظ منابع آب به سه برابر شدن تولیدات کشاورزی منجر شود.

■ آلودگی نفس ماهیان را گرفت

رودخانه اهرچای در آذربایجان شرقی یکی از مهم‌ترین منابع تأمین‌کننده آب آشامیدنی و کشاورزی مردم منطقه است که به شدت حیات مردم به آن وابسته است. از طرفی این رودخانه یکی از محیط‌های بکر رشد ماهیان بوده که در حال حاضر محل زیست انواعی از ماهیان با گونه‌های مختلف از جمله سیاه‌ماهی، ماهی سفید جویبار، زرده‌پر و غیره به شمار می‌رود. چند روز پیش بود که در خبرها اعلام شد بر اثر سرریز حجم بسیاری از فاضلاب‌های شهری و روستایی و همچنین برداشت بی‌رویه آب رودخانه به منظور استفاده باغات و مزارع اطراف و همچنین مصارف صنعتی و معدنی مرگ هزاران قطعه ماهی موجود در رودخانه اهرچای را رقم زد. درحالی که بسیاری از مسئولان تصمیم گرفتند در خصوص این تخریب زیست محیطی سکوت اختیار کرده و از رسانه‌ای شدن آن خودداری کنند. اما برخی از رسانه‌ها با تصویربرداری از فاجعه‌ای که در منطقه روی داد، مسئولان را مجبور به پاسخگویی کردند. مدیر روابط عمومی اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان‌شرقی دراین خصوص می‌گوید: «با توجه به معضلی که برای ماهیان رودخانه اهرچای روی داده است، گروهی از کارشناسان مأموریت یافتند تا با انجام آزمایش‌ها علت اصلی این حادثه را مشخص کنند.» داود قاسم‌زاده می‌افزاید: «درحال حاضر نمی‌توان دراین خصوص توضیح داد و باید منتظر اعلام نظر کارشناسانی که برای تحقیقات به محل رفته‌اند بود.» وی ادامه می‌دهد: «به محض مشخص شدن نتایج بررسی و دلایل تلف شدن ماهی‌های رودخانه اهرچای، این موضوع در یک نشست خبری اعلام خواهد شد.»

محرومیت‌زدایی سپاه از ۱۵ محله آذربایجان‌شرقی

آذربایجان شرقی

معاون فرهنگی و اجتماعی سپاه عاشورا از خدمت‌رسانی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در ۱۵ محله محروم در استان آذربایجان‌شرقی خبر داد.

توکل فرهادی با اشاره تأکیدات مقام معظم رهبری در راستای زدودن آسیب‌های اجتماعی، تهاجم فرهنگی و محرومیت‌زدایی گفت: با عمل به منویات رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، در جهت خدمت بی‌منت به محرومین و صاحبان اصلی انقلاب، اقدامات اولیه برای ساخت و احیای زیرساخت‌ها از قبیل خانه بهداشت، مسجد، مدرسه، خانه عالم، بازسازی سایر زیرساخت‌ها، پاک‌سازی محیطی، تأمین روحانی، برگزاری کلاس‌های اوقات فراغت، کمک تغذیه‌ای، سبد تحصیلی و سایر نیازمندی‌های مردم در دستور کار سپاه استان قرار گرفت. معاون فرهنگی اجتماعی سپاه عاشورا افزود: نخستین عملیات برای منطقه محروم باغ معروف تبریز انجام گرفت که در کنار آن چند محل دیگر در سراسر استان نیز انتخاب شد و عملیات جهادی به صورت شبانه‌روزی و یاری خیران و سازمان‌های مردم‌نهاد انجام گرفت. وی ادامه داد: در سال جاری با انتخاب ۱۵ محل حاشیه و فقیرنشین در قالب طرح کرامت ۲ و ۱ که دو محل آن در شهرستان مرند (استمز و اغ زمین)، یک محل در اهر (شیله بوران)، یک محل در میانه (ظلم آباد)، سراب (لاله قبا)، مراغه (زینال آباد)، در تبریز محلات ۴۲ متری، ترلان دره‌سی، سیلاب قوشخانه، ایده‌لو، امامیه، شمس آباد، باغ معروف و آخمقیه انتخاب شده است.

آغاز ایمن‌سازی نقاط حادثه‌خیز محور ساوه - سلفچگان

مرکزی

سه راهی آوه به عنوان نقطه حادثه‌خیز مهم در محور قدیم ساوه - سلفچگان با اعتبار ۸ میلیارد ریال ایمن‌سازی می‌شود.

مدیرکل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان مرکزی با اعلام این خبر گفت: این مسیر از محورهای پرتردد استان مرکزی است که حداقل روزانه ۱۱ هزار و ۵۰۰ وسیله نقلیه بر روی آن گذر می‌کنند. غلامعباس بهرامی‌نیا افزود: ۴۳ درصد این ترددها وسایل نقلیه سنگین است که تاکنون تصادف‌های منجر به فوت زیادی در این مسیر رخ داده است. وی ادامه داد: بخشی از اعتبار این طرح مربوط به سال گذشته و بقیه از محل اعتبارات امسال اختصاص یافته در حال ابلاغ است و پیش‌بینی می‌شود کار ایمن‌سازی محور تا پنج ماه به اتمام رسد. به گفته بهرامی‌نیا، در این مدت طرح پل زیرگذر سه راهی آوه به عرض هشت متر، ارتفاع پنج و طول ۳۳ متر اجرا خواهد شد.

مشکلات زیرساختی مرز دوغارون زندگی مرزنشینان خراسان رضوی را از رونق انداخت

در حالی که قرار بود با تبدیل منطقه ویژه اقتصادی به منطقه آزاد دوغارون، معیشت خانوارهای مرزی خراسان رونق بگیرد حالا با بسته شدن گاه و بی‌گاه مرز زندگی عادی آنها هم مختل شده است

گزارش یک

مریم احمدی

مرز دوغارون در نزدیکی شهرستان تایباد خراسان رضوی سال‌هاست به عنوان مهم‌ترین مرز ترانزیتی ایران و افغانستان و یک ظرفیت اقتصادی مهم برای ساکنان استان خراسان رضوی محسوب می‌شود. فعالیت منطقه ویژه اقتصادی دوغارون که دروازه اصلی صادرات بیش از ۵۰ درصد محصولات تولید این استان به ویژه محصولات کشاورزی است سبب ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی ساکنان این منطقه شده است. با این حال طی سال‌های اخیر وجود مشکلاتی در این مرز و منطقه ویژه و بازارچه مرزی دوغارون سبب شده معیشت مردم به شدت تحت تأثیر قرار بگیرد و روز به روز زندگی‌شان سخت‌تر شود. مشکلاتی که رفع آن نگاه ویژه دولت را می‌طلبد.

در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد کالاهای صادراتی استان خراسان رضوی و یک سوم نیازهای مردم کشور افغانستان از مرز دوغارون به این کشور صادر می‌شود. مرزی که حالا به عنوان امن‌ترین مرز ترانزیتی و پل ارتباطی ایران با سایر کشورهای آسیانه میانه محسوب می‌شود و سال‌هاست به محلی برای ارتزاق و کسب درآمد صدها خانوار ساکن نواحی مرزی استان خراسان از جمله شهرستان تایباد و روستاهای اطراف آن تبدیل شده است.

در حال حاضر غالب جمعیت این شهرستان و روستاهای منطقه با داد و ستد و فروش محصولات کشاورزی و تولیداتشان در بازارچه و منطقه ویژه اقتصادی دوغارون امرار معاش می‌کنند و اقتصاد خانوارهایشان با تسهیل فعالیت در این بازارچه و مرز گره خورده است. بیش از ۷۵ درصد مردم شهرستان تایباد به کشاورزی و دامپروری مشغول هستند و از طریق صادرات محصولات کشاورزی و تولیدات خود به کشور افغانستان کسب درآمد می‌کنند. از این رو بسته شدن مرز و وجود موانع و مشکل در تبادلات تجاری از طریق این مرز نقش چشمگیری در وضعیت اقتصادی مرزنشینان دارد. این در حالی است که طی سال‌های اخیر وجود مشکلاتی دراین مرز و موانع گمرکی از یک سو و تعطیلی گاه به گاه بازارچه، بیکاری و فقر اقتصادی را در شهرستان‌های مرزی خراسان‌رضوی توسعه داده است.

■ مشکلات معیشتی مرزنشینان

به رغم افزایش چشمگیر میزان تبادلات و ارسال کالا از طریق مرز دوغارون به دلیل نبود زیرساخت‌های مرزی مناسب مدت‌هاست تبادل کالا از طریق این مسیر با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو شده است. بنابه گفته جواد وحدتی‌فرد، معاون حمل و نقل اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی هر ماه تعداد کامیون‌های ترانزیتی که از بندرعباس به مقصد افغانستان از طریق مرز دوغارون در شرق خراسان‌رضوی عبور می‌کنند افزایش می‌یابد و بالا رفتن بار ترافیکی در کنار نبود زیرساخت‌های لازم تبادلات تجاری را با مشکلات بسیاری روبه‌رو کرده است. شرایطی که بنا به گفته مسئولان امر در صورت تداوم، ضربه اقتصادی سنگینی به صاحبان کالاها و صادرکنندگان وارد کرده و در تبادلات تجاری ایران و افغانستان اختلال ایجاد می‌کند. رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان با اشاره به افزایش ترانزیت در این مسیر و نبود زیرساخت‌ها می‌گوید: متأسفانه طی چند روز اخیر مشکلی در مورد مرز دوغارون به وجود آمده که نیاز به همکاری مسئولان دولتی در رده بالا دارد اما به رغم تکرار مدام تاکنون توجهی به آن نشده و از سال گذشته ما به کرات شاهد به‌وجود آمدن مشکلات مختلف در این مرز بوده‌ایم. محمود سیادت می‌افزاید: طی روزهای اخیر حدود هزار کامیون و تریلی در مرز دوغارون باقی مانده‌اند؛ یکی از علل آن این است که در «اسلام‌قلعه» تنها یک باسکول وجود داشته و تردد کامیون‌ها کند می‌شود اما بخشی هم به موضوع هماهنگ نبودن دستگاه‌های دولتی مختلف موجود در منطقه با هم برای رفع این مشکل در طرف ایران بازمی‌گردد. رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان تأکید می‌کند: اگر سیستم مدیریت هماهنگی حداقل برای یک ماه تا رفع بحران کنونی در مرز دوغارون قرار داده شود می‌توان مشکل کنونی را مدیریت کرد در غیر این صورت در زمان عید فطر با وجود تعطیلی حداقل چهار روزه در افغانستان و تعطیل بودن مرز پیش‌بینی این است که تعداد کامیون‌ها به بیش از ۳ هزار عدد دستگاه برسد. این تنها یک نمونه از مشکلاتی است که هرازگاهی در این مرز رخ می‌دهد! تردد روزانه بیش از ۲ هزارنفر از مرز دوغارون نشان‌دهنده اهمیت این مرز برای کشور افغانستان است و با توجه به این مهم باید سرمایه‌گذاران و تجار دو کشور نگاهی ویژه به این منطقه داشته باشند. اما شواهد موجود نشان می‌دهد متأسفانه دولت به رغم وعده‌هایش هنوز برنامه‌ای برای سامان دادن به این مرز و بازارچه و منطقه اقتصادی دوغارون ندارد.

■ تبدیل منطقه ویژه به آزاد، عملی نشد!

در کنار تمام مشکلات دیرینه موجود در تزانزیت کالا در مسیر دوغارون، تبدیل منطقه ویژه اقتصادی دوغارون به منطقه آزاد نیز سال‌هاست به عنوان یکی از مطالبات خانواده‌های مرزنشین برای ارتقای سطح معیشتی‌شان مطرح شده است. با تبدیل منطقه ویژه اقتصادی دوغارون به منطقه آزاد دروازه صادراتی خراسان رضوی و کشور به کشورهای آسیای میانه باز شده و صادرات محصولات کشاورزی ساکنان شهرستان‌های مرزی راحت‌تر انجام می‌شود. موضوعی که در دستور کار دولت یازدهم قرار گرفت و مقرر شده بود تا پایان دولت مذکور محقق شود اما نه تنها زیرساخت‌های این تغییر و تحول فراهم نشده بلکه روز به روز بر مشکلات این مرز و مرزنشینان افزوده می‌شود. این درحالی است که بنابه گفته کارشناسان، تبدیل این منطقه ویژه به منطقه آزاد اقتصادی اثرات مطلوبی بر همه جنبه‌های زندگی تایبادی‌ها و دیگر نواحی مرزی استان خواهد داشت. تکمیل بزرگراه مشهد - تایباد - دوغارون، سرعت در تکمیل راه‌آهن برای سرمایه‌گذاری در منطقه تایباد و ایجاد شرایطی برای صادرات گاز ایران به افغانستان و همچنین صادرات برق تولیدی از طریق انرژی پاک در تایباد به افغانستان از جمله برنامه‌های اقتصادی است که اجرای آن در گرو این تبدیل و تغییر است!

ناصرالدین گرامی مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی دوغارون دراین خصوص به یکی از موانع موجود در منطقه اشاره کرده و می‌افزاید: یکی از درخواست‌های سرمایه‌گذاران افغانستانی تردد سهل در منطقه است. قانون مناطق ویژه اقتصادی اجازه ورود اتباع را بدون ویزا نمی‌دهد و اجازه اقامت و اسکان سرمایه‌گذاران در داخل محدوده منطقه و امکان تردد راحت آنها به کشور متبوع فقط با قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری- صنعتی امکان‌پذیر است. نکته اساسی دیگر وابستگی بسیار زیاد اتباع افغانستان به ویژه در شهر هرات به واردات مواد غذایی و کالاهای مصرفی از ایران و به ویژه شهر مشهد است. تردد در مناطق آزاد تجاری- صنعتی امکان خرده‌فروشی را فراهم کرده و یکی از منابع اصلی درآمد و نیز رونق مناطق همین موضوع است. در حالی که مشتری اصلی کالاهای وارد شده به مناطق آزاد موجود کشور اتباع داخلی هستند در مورد افغانستان و تا حدودی ترکمنستان این موضوع کاملاً متفاوت است زیرا این کشورها خود کالای مصرفی قابل توجهی برای عرضه به بازار ایران ندارند و هر گونه کالای وارداتی برای ورود به این کشورها باید حقوق گمرکی و ترانزیتی و هزینه حمل و نقل سنگینی را بپردازد. بنابراین عرضه مجدد این کالاها در بازار ایران مقرون به صرفه نیست. به نظر می‌رسد «منطقه ویژه اقتصادی دوغارون» باید به «منطقه آزاد دوغارون» تبدیل شود تا به کارکرد واقعی خود در زمینه ارائه کالا و خدمات به اتباع خارجی دست یابد.

تولید غیرقانونی ایزوگام، خاشی‌ها را راهی بیمارستان کرد

۵۰ نفر از مردم خاش در حالی در اثر استنشاق گازهای سمی راهی بیمارستان شدند که این گازها هیچ ربطی به فوران گدازه‌های داغ تفتان نداشت

گزارش ۲

میترا شهبازی

دو روز گذشته بود که بوی نامطبوعی تمام شهر خاش واقع در استان سیستان و بلوچستان را فراگرفت و به دنبال آن تعداد زیادی از مردم این شهر راهی بیمارستان شدند. ابتدا گمان می‌رفت بوی منتشر شده ناشی از بیدار شدن آتشفشان تفتان باشد، بعد از بررسی‌های مکرر کارشناسان این احتمال رد شد. از این رو ادامه بررسی‌ها مشخص کرد که علت انتشار بوی نامطبوع و غیرطبیعی صبحگاهی خاش چیزی جز فعالیت شبانه سودجویان برای تولید ایزوگام نبوده است. با این حال هنوز بازار شایعات و نگرانی مردم در راستای احتمال فوران آتشفشان در این منطقه داغ است و مسئولان با ارائه پاسخ‌های کارشناسانه در صدد رفع نگرانی مردم هستند.

ساعت ۳:۳۰ دقیقه بامداد سه‌شنبه بود که بوی عجیب و غیرطبیعی تمام شهرستان خاش در استان سیستان و بلوچستان را فراگرفت و منجر به تنگی نفس بیش از ۵۰ نفر از خاشی‌ها شد. همین مسئله بهانه‌ای شد تا مسئولان به سرعت جلسه اضطراری تشکیل دهند و منشأ بوی تند منتشر شده را جست‌وجو کنند. با اینکه در همان ساعات اولیه انگشت اتهام به سمت کارخانه ایزوگام و شهرک صنعتی شهرستان روانه شده بود، اما بعد از مدتی بیدار شدن آتشفشان خفته تفتان هم در ردیف احتمالات قرار گرفت. از این رو بازار شایعات در خصوص فوران آتشفشان داغ شد و مردم نگران جاری شدن گدازه‌های داغ از تفتان شدند.

■ احتمال اولیه انتشار گاز گوگرد از تفتان

از همان ساعات اولیه انتشار بو، مردم در مناطق مختلف شهر خاش از استشمام بویی شبیه بوی «گوگرد» خبر می‌دادند. این مسئله به رغم اینکه شدت بو به مرور زمان کاهش می‌یافت منجر به تشکیل فوری جلسه ستاد مدیریت بحران شد تا کارشناسان موضوع را به درستی مورد بررسی قرار دهند. مدیرکل دفتر مدیریت بحران استانداری سیستان و بلوچستان در همان ساعات اولیه با بیان اینکه شرایط شهرستان خاش به حالت طبیعی بازگشته است، از حضور گروه‌های مختلفی از جمله کارشناسان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، محیط زیست استان و گروه زمین‌شناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان به منظور بررسی دلایل انتشار گازهای سمی و راهی شدن بیش از ۵۰ نفر از مردم به بیمارستان خبر داد.

رضا اربابی با اشاره به اینکه تحقیقات همچنان ادامه دارد، گفت: «داده‌های دریافتی اولیه نشان می‌داد که احتمال انتشار بو از سوی کوه آتشفشانی «تفتان» باشد. با این حال این نتایج قطعی نیست و به بررسی بیشتر نیاز دارند.» علاوه بر ستاد مدیریت بحران، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان نیز با صدور بیانیه‌ای از مردم درخواست کرد تا در صورت انتشار مجدد بو، از خانه‌هایشان بیرون نروند. خوشبختانه شدت بوی نامطبوع به مرور زمان کاهش یافت و ساعت ۷ صبح همان روز به طور کامل برطرف شد.

■ ایزوگام غیراستاندارد عامل اصلی حادثه

همین مسائل بازار شایعات را داغ کرده بود تا اینکه بررسی‌های ثانویه مشخص کرد که عامل انتشار بوی نامطبوع فعالیت‌های کوه تفتان نبوده است. در این راستا نماینده مردم خاش در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار جوان گفت: «به محض دریافت خبر، همه دستگاه‌ها فعال شدند و ستاد مدیریت بحران استان و شهرستان در همان نیمه‌های شب تشکیل شد تا مشکل ایجاد شده را مورد بررسی قرار دهند.»

علی کرد ادامه داد: «خوشبختانه با بررسی‌های انجام گرفته مشخص شد، این دود ناشی از آتشفشان نیمه فعال تفتان نیست و علت حادثه فعالیت تعدادی سودجو است. آنها تحت عنوان قاچاق نفت کوره که از استان‌های مرکزی انجام می‌شود، در کوره‌های خودساخته و غیراستاندارد دست به تولید ایزوگام و دیگر مواد نفتی می‌زنند که همین امر منجر به انتشار گاز مازوت که بسیار بدبو است شد و چون در آن ساعت از شب جابه‌جایی هوا اتفاق می‌افتد، این گازهای سمی به شهر هدایت شده است.»

این نماینده مردم، با اشاره به اینکه خاطیان در همان ساعات اولیه شناسایی و با حکم قوه قضاییه دستگیر شدند، افزود: «آتشفشان تفتان در شمال شهرستان خاش قرار دارد و چون نیمه فعال است، هر از گاهی گازهایی از آن منتشر می‌شود، اما با این حال هیچ جای نگرانی وجود ندارد و مردم می‌توانند با خیال آسوده به فعالیت‌های روزمره‌شان بپردازند.»

گزارش

محمدرضا هادیلو

برداشت بی‌رویه آب توسط ۶۰۰ چاه مجاز و غیرمجاز

رگ‌های سیستان و بلوچستان خالی از آب شد

وضعیت بارندگی در سیستان و بلوچستان حدود ۱۰۵ میلیمتر است که نسبت به آمار متوسط بارش در کشور کمتر از نصف و در دنیا کمتر از یک ششم است. با این حال و بر اساس گزارش شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان، سالانه ۶۰۵ میلیون متر مکعب بیشتر از توان سفره‌های آب برداشت می‌شود. موضوعی که وضعیت سیستان و بلوچستان را با بحران مواجه کرده است و معلوم نیست با این همه اطلاعات موثق چرا هیچ مدیریتی در این حوزه وجود ندارد.

در حال حاضر بیشترین بهره‌بردار آب در سیستان و بلوچستان به بخش کشاورزی مربوط می‌شود و چنین به نظر می‌رسد که بیشترین فعالیت برای بهره مندی و استفاده صحیح از آب باید در این بخش صورت گیرد. قابل ذکر است که حدود ۵۰ درصد از چاه‌های غیرمجاز و ۳۰۰ حلقه چاه‌های مجازی که پروانه دارند، بیش از حد مجاز از آب‌ها برداشت می‌کنند که منجر به اضافه برداشت از سفره‌های زیرزمینی می‌شود. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان با تأیید اضافه برداشت سالانه ۶۰۵ میلیون متر مکعب از سفره‌های آب زیرزمینی از تجهیز تمام چاه‌های مجاز مجهز به کنتور هوشمند تا آخر امسال خبر داد. اتابک جعفری با اشاره به اینکه این شرکت وظیفه تأمین آب را بر عهده دارد و توزیع آب توسط شرکت آب و فاضلاب صورت می‌گیرد، گفت: «وجود چاه‌های غیرمجاز، حفر چاه‌های غیرمجاز جدید و اضافه برداشت از چاه‌ها از مهم‌ترین مشکلات ما در حوزه مدیریت منابع آب استان است و ضرورت دارد در این زمینه در استان فرهنگ‌سازی صورت گیرد.» سال‌هاست که سیستان و بلوچستان به عنوان یک استان خشک در لیست استان‌های ایران قرار دارد و ضرورت دارد در این شرایط برنامه‌ریزی بهتری برای استفاده از آب حاصل از بارندگی‌ها در استان صورت گیرد تا بتوان مدت بیشتری از منابع آبی حاصل از نزولات آسمانی استفاده کرد. با این تفاسیر با توجه به کاهش منابع آبی و پایین رفتن سطح آب سفره‌های زیرزمینی استان، در حال حاضر از مجموع ۳۵ دشت استان، برداشت آب تنها در ۸ دشت آزاد است.

■ تأمین آب با ساخت ۴ سد

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان با بیان اینکه در حال حاضر بیش از ۹۲ درصد آب مصرفی استان توسط بخش کشاورزی برداشت می‌شود، گفت: «در کل استان سالانه ۱۲۰ میلیون مترمکعب آب شرب برداشت می‌شود و سالانه تنها ۱۳ میلیون مترمکعب آب برای صنعت برداشت می‌کنیم که کمتر از یک درصد کل منابع مصرفی است و عدد بسیار پایینی محسوب می‌شود که نشان‌دهنده عدم رشد صنعتی استان است.» وی خاطرنشان کرد: «متأسفانه چاه‌ها در زمینه اضافه برداشت از منابع آبی استان مشکلات زیادی ایجاد کرده‌اند و در حال حاضر ۳۰۰ چاه غیرمجاز در سطح استان وجود دارد و همچنین ۳۰۰ چاه مجاز استان بیش از میزان مجوز خود برداشت می‌کنند. تلاش داریم بخش اعظم چاه‌های استان را به کنتور هوشمند مجهز کنیم تا از بخشی از این مصرف بی‌رویه از منابع آبی استان جلوگیری شود.» در حال حاضر چهار سد در سیستان و بلوچستان در حال ساخت است. این چهار سد شامل سد مخزنی «کهیر»، سد تغذیه‌ای «گوهر کوه»، سد «ماشیکید سفلی» و سد مخزنی «شهرکور» است و خبر خوب اینکه بودجه لازم برای این پروژه‌ها با سرعت مناسبی تأمین می‌شود. در همین رابطه مدیرعامل آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان گفت: «سد کهیر امسال آبگیری می‌شود و با توجه به اینکه امسال ۸۵ میلیارد تومان اعتبار برای اتمام پروژه سد شهرکور در نظر گرفته شده، این سد نیز تا آخر سال آبگیری می‌شود؛ برای ادامه پروژه احداث سد گوهرکوه نیز با وزارتخانه مکاتبه شده تا اعتبار بگیریم و پیش‌بینی می‌شود این سد نیز در شش ماه نخست سال آینده به بهره‌برداری برسد.» جعفری به منابع تأمین آب در سه بخش شمال، مرکز و جنوب استان اشاره و اظهار کرد: «در منطقه سیستان واقع در شمال استان آب زیرزمینی نداریم و تنها منبع تأمین آب آن آب رودخانه هیرمند است که منشأ آن کشور افغانستان بوده و منبع آبی پایداری محسوب نمی‌شود؛ در زاهدان نیز منابع آب زیرزمینی داریم اما مقدار آن بسیار کم است و در جنوب استان بخشی از آب از طریق مهر آب حاصل از بارندگی سیلابی و بخشی نیز از طریق سفره‌های زیرزمینی تأمین می‌شود.»

گذری بر استان‌ها

■ زنجان: مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان زنجان گفت: سالانه در استان زنجان بیش از ۷۰ میلیون متر مکعب آب تولید می‌شود و آزمایشگاه‌های لازم برای کیفیت آب وجود دارد. علیرضا جزءقاسمی افزود: شرکت آب و فاضلاب شهری استان زنجان ۲۱ شهر با بیش از ۷۱۰ هزار نفر را تحت پوشش دارد. مصرف آب شرب شهری زنجان سه برابر استاندارد جهانی آن بوده و با توجه به شرایط خشکسالی باید مدیریت مصرف آب مورد توجه جدی قرار گیرد.

■ اصفهان: معاون شهرسازی و معماری شهرداری اصفهان گفت: شهرسازی الکترونیک از جمله طرح‌های مهم این معاونت است که در شهرداری‌های مناطق ۱۵ گانه تسری یافته است تا مردم از خانه برنامه‌های درخواستی خود را پیگیری کنند و از این پس تحقق شهر الکترونیک در شهر اصفهان به معنای واقعی اجرا می‌شود. سیدجمال‌الدین صمصام شریعت اظهار کرد: معاونت شهرسازی به جهت ارتباط با ارباب رجوع و مدیریت طرح‌های تفصیلی یکی از حساس‌ترین معاونت‌های شهرداری محسوب می‌شود و مدیریت کمیسیون‌های ماده صد، شهرسازی الکترونیک، اداره سیما و منظر شهری و کلیه معاونت‌های شهرسازی شهرداری‌های مناطق ۱۵ گانه و همچنین سازمان‌های طراحی و نوسازی و بهسازی زیر نظر این معاونت فعالیت می‌کنند.

■ خراسان شمالی: مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی استان گفت: تاکنون در سطح ۵ هزار و ۹۰۰ هکتار از کشتزارهای استان با آفت کارادِرینا (کرم‌خوار چغندرقند) مبارزه شده و تا سطح ۷۴۰۰ هکتار نیز ادامه دارد. محمد رضایی افزود: مبارزه با این آفات از اواسط خرداد، در مزارع ذرت، چغندرقند، پنبه، گوجه فرنگی، پیاز، سیب زمینی، نخود و خیار آغاز شده است. این آفت در محصولاتی همچون پیاز، سیب زمینی، چغندرقند، یونجه و گوجه فرنگی که با تأخیر کشت می‌شود، خسارت وارد می‌کند.

■ خراسان رضوی: تاکنون بیش از ۲۹۳ اثر با موضوع حضرت رضا(ع) و خاندان آن حضرت، از نویسندگان داخلی و خارجی به زبان‌های مختلف به دبیرخانه دهمین جشنواره انتخاب کتاب سال رضوی رسیده است. دبیر اجرایی دهمین جشنواره بین‌المللی انتخاب کتاب سال رضوی با بیان این خبر گفت: از مجموع ۲۹۳ اثر رسیده به دهمین جشنواره انتخاب کتاب سال رضوی، تعداد ۱۰ نسخه پایان‌نامه، ۲۳ عنوان کتاب دیجیتال، تعداد ۲۴۰ جلد کتاب و ۲۰ اثر در بخش حمایت از آثار رضوی می‌باشد. مهدی قیصری‌نیک خاطر نشان کرد: آثار رسیده به جشنواره انتخاب کتاب سال رضوی به زبان‌های مختلف نظیر فارسی، عربی، انگلیسی، فرانسوی، اسپانیایی، اردو، ترکی آذربایجانی، سواحیلی، کره‌ای و ازبکی می‌باشد.

■ هرمزگان: رئیس اداره توسعه ماهیان دریایی شیلات هرمزگان گفت: چهارگونه از دلقک ماهیان و ۷۵۰ هزار ماهی زینتی دریایی با حمایت بخش خصوصی و کارشناسان شیلات بومی در استان تولید شد. عبدالرسول دریایی افزود: ماهیان زینتی از هرمزگان به سراسر کشور به ویژه استان‌های فارس، تهران و اصفهان ارسال می‌شود. با تولید این ماهیان زینتی، ۵۰ نفر به صورت مستقیم مشغول به کار شدند.